

עין משפט
גר מצוה

פג:

יום הכיפורים פרק שמיני יומא

מסורת הש"ס

עד א מ"י פ"ג מהלכות
שנת הלכה ו טו"ע
א"ת פ"י שנת ספ"ו :

תורה אור השלם

1. ויאמר ויתנו עמר אבי את הלחם ו יטעו ע ארז עיני כי יעמתי מעט דבש הזה
2. שמואל א יד כט 2. וימצאו איש מצרי בקצה ויקחו אתו אל דוד ויתנו לו לחם ויאכל וישקדו קים ויתנו לו פלח דבילה ושני צמקים ויאכל ויקשב רוחו אליו כי לא אכל לחם ולא שתה מים שלשה ימים ושלשה לילות
3. שמואל א י"א י"ב 3. כי בצל התקפה בעל הקפקו ויתרוק העת התקפה תחיה בעליה קהלת ו יב
4. ומסגד תבואת שקש ומסגד גרש ידועים דברים לג יד
5. ויאמר אסתירה פני מות אראה קח אתה ימים כי דוד תתקפת הקוח גנים לא אמן במ דברים לכ כ
6. ואמר לקלה נאופים עתה ונת תנוטה ויאמר יחוקל כ כ מג
7. ותצחק שרה בקבה לאמר אחרי כלתי הקחה לי צדנה ואדוני יקו בראשית יב יב

רבינו חננאל

נימא בתנאי מי שנסבו נוסק קורין אתו רופא מסקים למקום ויקועין לו תרנגולת וגוזזין לו כריש ומאכילין אותו ואין צריך לעשר דביו ובר ר' אלעזר כ"ד שפענו אמר לא יאכל עד שיעשר. ומסקנא הני מילי כפעשיר יוק דהוא מדרבנן, אבל מעשר דאורייתא דברי הכל עד שיעשר. ת"ר מי שאחוז בולמוס מאכילין אותו דבש וכל מיני מתיקה, שכל מיני מתיקה מאירין את העינים כו. אמר אביי לא שנו אלא אתר אכילה, אבל קודם אכילה מיגר גריר, שגא וימצאו איש מצרי כשדה ויקראו אותו אל דוד ויתנו לו לחם [ואכל] וישקדו מים ויתנו לו פלח דבילה ושני צמקים ויאכל ויקשב רוחו אליו, ר' יוחנן אהיה בולמוס ורץ למזרחא של תחיתו ואכל כו. וקרא ותחממה תחיה בעליה. ר' יוסי אחיה בולמוס וקופח הרועה, כלומר אכל כל מה שהיה לו. ר' יהודה קופח את כל העיר. ויחשבו רב הונא אמר עשרים וארבעה עשרונות שאכל דוד לרעבן אכלן. ר' מאיר היה דאיק בשמא כו ואיקלעו כגברא דמטיה לכי שוטה אין מאכילין אותו מחצר ככר שלו ור' מתיב בן חרש מחיר. ת"ר ה' דברים נאמרו בכלב שוטה פיו פתוח וכו'. ממאי הו', רב אמר נשים כשפניות משחקות בו, שמואל אמר רוח חיות שורה עליו, וכשהורגין אותו אין הורגין אלא בדבר הנוקד. [וגניאן כותיה דשמואל.

אפשר בחולין פשיטא דמתקנין ליה: לא לריגא כשכס. שאפי' הוא שנת שאסור להפריש תרומה ומעשר יפרישוה ולא יאכלוהו טבלים: בעליץ שאינו נקוב. דטבל שלו מדרבנן ושנות ההפרכת מעשרות בשנת דרבנן אשמועינן שידעה השנות ולא יאכלוהו טבל דרבנן דאמו לתשרי נמי טבל דאורייתא כי האו גזונא: לימא סנאי היא. הך דרבה דאמר דלאפשר בחולין מתקנין ליה ודמיין שנות ההפרכת תרומה בשנת מקמי אכילה טבל דעליץ שאינו נקוב דרבנן: קורין לו רופא. בשנת: וקורעין לו פרנגולא. לתת על המכה שזו היא רפואתו: וגוזזין לו כרישין. מן המחובר להאכילו: ר' אלעזר כ"ד שפענו אמר לא יאכל עד שיעשר. ומסגד גרש ידועים דברים לג יד

פלח דבילה: אליה. גשר שמן מאד: למזרחא של האנה. שהשמש מכה שם מן הנקר עד חלות היום והשמש ממחק את הפרי: ומאגר. לשון מעדנים: קפחיה. כפאו וטל ככרו הימנו: אהדרוהו כלגי ולטי. סבבוהו בני העיר והקפיהו לגינן של דבש ומתיקה וקערות של תבשילין: דייק כשמא. גשמו של בעל הכיני אס נאה אס כעור: אשלימו ליה כיסיהו. ערב שנת היה והפקדו אללו כיס: דבי שמש. של ערבי שנתות: לים ככו ממשא. מתוך שאדם צממנה מהרהר ורואה חלומות וממכון היה לדחמו שלא ילך ויעלנו: חוו טלפתי אשפמיה. ראו ערשים על שפתו: יהכו סימנא לדכוסו. בעליץ אמר שחמני לנו כיסיו וזה לך סימן שאכלתם היום חזיר. פונדק ישראל היה מוכר עדשים: מים ראשונים האכילו כשר חזיר. פונדק ישראל היה מוכר לישראל דברים המותרים ומאכילם ומוכר לנכרים גשר חזיר מנושל כל ישראל לפונדק ורואהו שלא נטל דיו כשהסב לאכול ונתן לפניו גשר חזיר: מים אחרונים פרנו אס הנפש. זו היא אשמו של זה שאילו נטל מים אחרונים דרך העטלים ידים לקח את שפתם בידים טופחות ולא היו עדים נראין: ואנוני סרופוס. גדולות וכפולות למטן: משחקוס בו. מרלות בו כשפיהם לשחוק: למקטליה

אפשר בחולין פשיטא (6) לא צריכא בשבת בשבת נמי פשיטא טלמול מדרבנן הוא הכא במאי עסקינן בעציץ שאינו נקוב דרבנן מר סבר טבל חמור ומר סבר תרומה חמורה לימא תנאי היא דתנאי אמי שנשכו נחש קורין לו רופא במקום למקום ומקרינן לו את התרנגולת וגוזזין לו את הכרישין ומאכילין אותו ואין צריך לעשר דברי רבי ר' אלעזר בר' שמעון אומר לא יאכל עד שיעשר נימא ר' אלעזר בר' שמעון היא ולא רבי אפי' תימא רבי עד כאן לא קאמר רבי התם אלא לענין מעשר ירק דרבנן אבל כמעשר דגן דטבל דאורייתא הוא אפי' רבי מודה דאי שרית ליה בעציץ שאינו נקוב אחיזי בולמוס בעציץ שהוא נקוב ת"ר מי שאחוז בולמוס וכל מיני מתיקה מאירין מאור עיניו של אדם ואע"פ שאין ראייה לדבר זכר לדבר יראו נא כי אורו עיני כי מעמתי מעט דבש הזה ומאי אע"פ שאין ראייה לדבר ההתם לאו בולמוס אחוזה אמר אביי ל"ש אלא לאורא אכילה

(6) [לשון דמין ג"ע דלין זה משנה לך צ"ל דתנאי].
(7) חז"ל קו. ע"ש ג"ע.
(8) [גמ' ל' תנאי].

גליון הש"ס

נ"ב פשיטא טלמול מדרבנן וכן הוא יצמות דף 25 ע"פ א' וע"פ:

הגהות הב"ח

(6) נ"ב אשכח בחולין פשיטא. ג"כ פ"י הא דקאמר הו"א דלאפשר בחולין דכ"ע לא פליגי מרין ליה הא שפיעט ומאי אלא ללשמיטין: (7) כי שם ד"ת לא אשלים ליה כיוה אויל ר"מ אחיה כבדא וקבריה כי קברא דלמטה דהרואי גברא ברישדיה. אהתי ליה חלמניה כי למחר כו' אמר ליה הכי כי אמר ליה חלמנא כו': (8) שם משכיה ופיהויה לחמנא אשקוריה חמירא חוו טלפתי אשפמיה: (9) שם אלוני סרופוס וזניט מונחת לו בין יצמחו ומתקן:

הגהות מור"ב

רנשבורג
[א] נ"ב מים ראשונים האכילו כשר חזיר. ג"כ פ"י פשיטא ועיין בדברי הב"י ב"ד ס"ס ק"ו:

מוסף רש"י

האכילו כשר חזיר. שהיה מטי ישראל מוכר גשר חמקיה לישראל ומבטל ומאכילם ומשעבד סכנים כלב חמטו מאכילם ונכנס וכל יהודי אחד לאטל ולא נטל ידיו ונספר זה שערבו סכנים הוא והאכילו כשר חזיר [וחז"ל] ור' רעה שורה עליו. ונשפט אדם שיהיה עליו והרגנו [וחז"ל] וכו'.

דמטיה כידור ובהוא דרחה שמה [בלה]. מי שנשכו כלב שוטה אין מאכילין אותו מחצר ככר שלו ור' מתיב בן חרש מחיר. ת"ר ה' דברים נאמרו בכלב שוטה פיו פתוח וכו'. ממאי הו', רב אמר נשים כשפניות משחקות בו, שמואל אמר רוח חיות שורה עליו, וכשהורגין אותו אין הורגין אלא בדבר הנוקד. [וגניאן כותיה דשמואל.